

LUISTER NAAR HEM

Vasten 2021 met de heilige Teresa van Ávila

Elk jaar geeft de liturgie op de tweede zondag van de vasten het verslag van de transfiguratie (in het evangelie van het huidige lectionarium dit jaar volgens Marcus). De meditatie over dit lichtgevende mysterie geeft onze paaswandeling, die meer wordt gescandeerd door de pijnlijke mysteries, een steunpunt en oriëntatie. De eerste verblijven van het meesterwerk van de heilige Teresa van Jezus, maar ook een kleine omweg door de zesde, bieden een kostbare verdieping.

Mc 9, 2-10. « Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd »

In die tijd nam Jezus Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee en bracht hen boven op een hoge berg, waar zij geheel alleen waren. Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd: zijn kleet werd glanzend en zo wit als geen bleker ter wereld maken kan. Elia verscheen hun samen met Mozes, en zij onderhielden zich met Jezus. Petrus nam het woord en zei tot Jezus: “Rabbi, het is goed dat wij hier zijn. Laten we drie tenten bouwen, een voor U, een voor Mozes en een voor Elia.” Hij wist niet goed wat hij zei, want ze waren allen geheel verbluft. Een wolk kwam hen overschaduwden en uit de wolk klonk een stem: “Dit is mijn Zoon, de Welbeminde, luistert naar Hem.” Toen ze rondkeken, zagen ze plotseling niemand anders bij hen dan alleen Jezus. Onder het afdalen van de berg verbood Jezus hun aan iemand te vertellen wat ze gezien hadden, voordat de Mensenzoon uit de doden zou zijn opgestaan. Ze hielden het inderdaad voor zich, al vroegen zij zich onder elkaar af wat dat opstaan uit de doden mocht betekenen.

De drie discipelen beleven een sterke spirituele ervaring, doordrenkt van schoonheid en het bovennatuurlijke: onvergelijkbaar wit met aardse witheid, de verschijning van Elia en Mozes, de gelukkige reactie van Petrus («het is goed hier»), ook zijn angst, wat in de Bijbel de menselijke reactie is op goddelijke tussenkomst. Maar de kern van dit verhaal is de bevestiging van de identiteit van de Zoon en de oproep om naar hem te luisteren: “Dit is mijn geliefde Zoon: luister naar hem!” Dit

verwijst naar het verhaal van het doopsel van Jezus (Mc 1:11). De bevestiging van de Zoon was toen alleen aan Jezus gericht, terwijl ze hier aan de discipelen wordt meegedeeld zodat ze naar «Jezus alleen» luisteren.

Na tien dagen vasten stelt de Transfiguratiezondag zich dus voor als een tussenstop die vooruitloopt op de Opstanding en aldus onze paasreis verlicht en oriënteert. «Gelukkig!»,

het woord van de heilige Petrus, ook al is het niet noodzakelijk met de redenen waarom hij het gebruikte, is zeer geschikt om onze ervaring van de vastentijd te plaatsen. **Het is inderdaad een geluk om meer tijd te nemen om Jezus te aanschouwen in zijn dialoog met Elia en Mozes**, dat wil zeggen in de meditatie over de hele Schrift en zo, meer te ontdekken van zijn mysterieuze glorie. Natuurlijk is het voor ons misschien niet mogelijk om de genade van de apostelen op zo'n verblindende en onmiddellijke manier te ervaren, maar ons geloof zorgt ervoor dat we hierin delen.

Groeien in geloof is zeker groeien in de perceptie van de goddelijkheid van de Zoon en tegelijkertijd van de vervulling van de Schrift, Jezus Christus belijden en zich de zinvolle samenhang realiseren die Hij geeft. Geluk ook tijdens deze vasten om meer het essentiële te beleven, in ons gebed, in onze menselijke relaties, in ons innerlijk leven, dat wil zeggen in de perceptie van wat we in waarheid zijn, tegelijkertijd de unieke waarde die we hebben in de ogen van de Heer, de fouten die we vaak ontvluchten en de boeien die ons tegenhouden. Geluk tenslotte te geven en zichzelf te geven. Maar dit geluk is niet statisch, noch compleet, alsof het nodig was om het zorgvuldig te bewaren in de beschutting van een tent of onze activiteiten te onderbreken - dit was Petrus' fout - laten we geen tent opzetten, want het gevaar dreigt altijd in het spirituele leven te stoppen bij de genaden die we hebben ontvangen. Vaak zijn we meer gehecht aan de uitwerking van genade in ons dan dat we van de genade zelf ons voordeel doen. Het is daarom een belemmering die ons ervan weerhoudt vooruit te komen. Nee, ons geluk en de authentieke vrucht van de genade bestaan uit het verder gaan op het paaspad om effectief de heerlijkheid binnen te gaan die ons beloofd is.

Het evangelieverhaal is daarom dat van een genade van stralende openbaring, maar

vergezeld van voorzorgsmaatregelen om het volledig te begrijpen en te ontvangen. Het is een veeleisend evangelie! «Petrus wist niet wat zeggen»: het commentaar van Marcus geeft aan dat er een kloof is tussen onze waardering van de genade en haar aard en haar ware vruchten. De uitnodiging van de Vader om te luisteren naar Jezus, die de discipelen nadat het visioen is verdwenen, 'alleen' vinden, benadrukt de voorrang van het luisteren boven het zien. **Geloof wordt vaak in duisternis beleefd: laten we het licht verwelkomen als het ons wordt gegeven, maar laten we tevreden zijn met wat ons is gegeven om te beluisteren.** Het evangelie benadrukt: de discipelen worden uitgenodigd om te zwijgen over wat ze hebben gezien. Luisteren naar Jezus is voor ons mediteren over de Schrift: het Evangelie, maar ook de hele Schrift. Het gesprek van Elia en Mozes met Jezus biedt een prachtig beeld van wat de vervulling van de Schriften is. Zoals de heilige Augustinus het uitdrukte: «Het Nieuwe [Testament] is verborgen in het Oude en het Oude wordt geopenbaard in het Nieuwe.» Tenslotte, kan de transfiguratie alleen worden begrepen met het paas-mysterie. De drie discipelen Petrus, Jacobus en Johannes zijn degenen die zullen teruggevonden worden in Gethsemane, scène die het verhaal opent van de Passie en de Wederopstanding. Jezus bepaalt expliciet het begrip van wat de discipelen hebben meegemaakt bij de opstanding uit de dood. De transfiguratie is er een anticipatie van. In de tussentijd zullen de discipelen worden uitgenodigd om van de berg af te komen, zoals de evangelist het vertelt na ons doortocht. Het gaat inderdaad over het volgen van Jezus. Deze Transfiguratiezondag nodigt ons uit om naar Pasen te gaan via het Kruis, met de angst die daarmee gepaard kan gaan, maar vooral met het vertrouwen dat God met ons is.

De heilige Teresa van Avila begint haar boek “Innerlijke Burcht” of “Kasteel der Ziel” met een fundamentele beschrijving van licht en schoonheid.

We kunnen onze ziel beschouwen als een burcht, helemaal gemaakt uit slechts één diamant of uit een heel helder kristal. Ze omvat veel vertrekken, net zoals er veel woningen zijn in de hemel. Want, wel overwogen, zusters, de ziel van een rechtvaardige is niets anders dan een paradijs, waar Hij, naar zijn woord behagen in schept. Hoe ons dan de verblijfplaats voorstellen, waar zo’n machtig, wijs en zuiver koning die alle goed in Zich bezit, zijn genoeg vindt? **Ik zie niets waarmee de grote schoonheid en de ruime ontvankelijkheid van de ziel zich laat vergelijken.** Werkelijk, ons verstand, hoe scherp ook, kan daar nauwelijks bij, evenmin als het in staat is God te kennen. Zelf zegt Hij dat Hij ons schiep naar zijn beeld en gelijkenis. Nu, als dat zo is, en het is een feit, waarom ons dan vermoeien en de schoonheid van die burcht willen begrijpen? Er is geen reden toe. Tussen haar en God bestaat precies het verschil dat er is tussen de Schepper en het schepsel ; door Hem immers werd ze geschapen. Dat Zijne Majesteit zegt, de ziel naar zijn beeld geschapen te hebben, volstaat dan ook om te beseffen hoe moeilijk wij haar grote waardigheid en schoonheid kunnen vatten. (I IB 1,1)

Deze schoonheid is die van de «ziel», dat wil zeggen van onze menselijke waardigheid en van ons vermogen om een relatie met God aan te gaan. Net als bij het Evangelie van de Transfiguratie, heeft deze «visie» vereisten. Het is een oproep tot innerlijkheid, om jezelf te kennen, om in jezelf binnen te treden om daar de Koning te zoeken die diep in ons hart woont. Dit is het hele avontuur van het gebed! Teresa nodigt ons uit om op weg te gaan, door het wijde karakter van het kasteel te benadrukken.

Bedenken we dus dat er in deze burcht een groot aantal verblijven zijn, boven, beneden en ter zijde, zoals ik reeds zei. **In het centrum, te midden van alle, bevindt zich het voornaamste. Daar voltrekken zich de meest geheime dingen tussen God en de ziel.** Neem deze vergelijking aandachtig in je op. Misschien laat God je aan de hand van dit middel enkele gunsten die Hij graag aan de zielen wil geven begrijpen, en mag je ook in de mate van het mogelijke inzien, hoe die van elkaar verschillen. Ze zijn immers zo talrijk dat niemand bij machte is ze alle te kennen. Laat staan een ellendige als ik! Geeft de Heer het jou, dan bezit je de grote troost te weten dat zoiets kan bestaan. Geeft Hij het niet dan zul je zijn grote goedheid loven. Want, brengt het beschouwen van de hemelse dingen waarvan de gelukzaligen genieten ons helemaal geen nadeel maar veeleer vreugde, dan is dit ook zo wanneer wij betrachten wat zij genieten. Zien hoe het mogelijk is dat zo’n grote God zich in dit ballingsoord meedeelt aan onwelriekende aardwormen, en houden van zo’n grote goedheid en grenzeloze barmhartigheid, kan ons geenszins schaden. (I IB 1,3)

Op dit pad van gebed, wordt de uitnodiging van de Vader, om naar de Geliefde Zoon te «luisteren» in het Evangelie van de Transfiguratie, bevestigd door de ervaring van de Madre. In haar zesde verblijf keert ze terug naar de wezenlijke overtuiging van het gebedsleven.

Je denkt wellicht dat wie zulke verheven dingen geniet de mysteries van de allerheiligste Mensheid van onze Heer Jezus Christus niet meer overweegt, daar ze zich toch helemaal wijdt aan de liefde. Elders schreef ik daar uitvoerig over. Men heeft er wel tegenin gebracht dat ik er niets van

begreep; dat dit wegen zijn waarlangs de Heer zelf ons leidt. En dat het, zodra de eerste stappen gezet zijn, beter is zich alleen bezig te houden met de dingen van de Godheid en de lichamelijke te vluchten. Toch zal men mij niet doen zeggen dat dit de goede weg is. (...) 6. Misschien geloven sommigen dat ze onmogelijk kunnen denken aan de Passie. In dat geval zullen ze dit nog minder kunnen aan de heilige Maagd of aan het leven van de heiligen, waarvan de nagedachtenis zo nuttig en zo aanmoedigend is. Ik kan me niet voorstellen waaraan ze dan wél denken. Want ontheven zijn aan al het lichamelijke is eigen aan engelachtige geesten die voortdurend in liefde ontvlamd zijn. Terwijl wij toch, levend in een sterfelijk lichaam, communicatie, aandacht en het gezelschap nodig hebben van hen, die zelf in dit lichaam voor God heldendaden verrichtten. Hoeveel te meer hebben wij het nodig ons niet te verwijderen van ons hoogste goed en geneesmiddel: de heilige Mensheid van onze Heer Jezus Christus. Ik kan niet anders dan vermoeden dat ze dit doen uit onwetendheid want ze benadelen hierdoor zichzelf en de anderen. (...) De weg daarheen [naar de twee laatste verblijven] zullen ze immers niet vinden, wanneer ze de Gids, dat is de goede Jezus, verliezen. Het zal al mooi zijn als ze het zeker in de vorige verblijven volhouden. De Heer zelf zegt dat Hij “de weg” is. Hij zegt ook dat hij “het licht” is en dat niemand tot de Vader komt tenzij door Hem. En, “Wie mij ziet, ziet de Vader”. (VI IB 7,5-6)

3. Een gegeven ervaring voor onze Vasten. Waar staan we ?

‘U zei ons, Heer, om naar uw geliefde Zoon te luisteren; laat ons in uw Woord het voedsel vinden dat ons geloof nodig heeft: en wij zullen de ogen zuiver genoeg hebben om uw heerlijkheid te onderscheiden’. Het liturgische gebed van deze zondag geeft de betekenis van de tweede fase van onze vastentijd. Genade van licht en schoonheid, het is een aanmoediging in onze mars die naar Pasen leidt. De voorrang van het luisteren naar Jezus wordt bevestigd. Kortom, de eerste twee zondagen van de vastentijd geven ons twee vleugels om door de vastentijd vooruit te gaan. Ze zouden «mystiek» en «ascetisch» kunnen worden genoemd. Enerzijds krijgen we met deze zondag een fundamentele genade: het is die van onze doop, waarvan we soms het licht ervaren als we de belofte van geluk zien. Aan de andere kant benadrukken het verslag van de bekeringen en de uitnodiging om naar «Jezus alleen» te luisteren de vereisten om deze genade te behouden en te laten groeien. La Madre presenteert dezelfde dingen, maar in een andere volgorde. Het begint met het presenteren van de fundamentele ervaring van onze doopselwaardigheid (de eerste verblijven) voordat de beproevingen van geestelijke strijd in de tweede worden beschreven.

In deze tweede fase zullen we de drie aandachtsgebieden van de vastentijd vinden die Aswoensdag bood. Ons gebed is uitgenodigd om “alleen” naar Jezus te luisteren, vooral door te mediteren over de Schrift, de hele Schrift. De eerste lezing van vandaag (het offer van Isaac of liever Abraham) is ervan een geweldige gelegenheid. Ons vasten zal vooral gericht zijn op onze blikken, onze verlangens naar visie of op onze wil om onderweg te willen stoppen om tenten op te zetten. Integendeel, we worden uitgenodigd om onze mars voort te zetten. En onze aalmoezen? De Madre benadrukt in haar eerste verblijven in dit stadium, het belang van de naastenliefde, die altijd onze relatie met de Heer checkt. De andere is er vaak om ons de ogen te openen. En als hij ons verrast, ons zelfs schandaliseert of irriteert, komt dat omdat hij ons vaak veel te leren heeft. Alleen naar Jezus luisteren kan hier doorheen gaan. Net als bij de discipelen Petrus, Jacobus en Johannes, is het vastenavontuur niet eenzaam.

Br. Guillaume Dehorter (klooster van Avon)

Gebod voor elke dag van de week – Week 2

De citaten met pagina's zijn afkomstig uit "Het Boek van mijn Leven"(2009) , "De Weg van volmaaktheid"(2014) en "De Innerlijke Burcht" (2007), Carmelitana, vertaling door p. Carlos Noyen OCD

Maandag 1 maart: De genade om te vergeven

« Oordeelt niet, dan zult ge niet geoordeeld worden, veroordeelt niet, dan zult ge niet veroordeeld worden; spreek vrij, en ge zult vrijgesproken worden. » Lc 16, 37

« ...want mij dunkt dat ik alles zou vergeven opdat U mij zoudt vergeven of opdat ik in alles uw wil onvoorwaardelijk zou vervullen. Maar als het op daden aankomt, weet ik niet wat ik zou doen. » *Weg van volmaaktheid (Escorial-WE) 63,2 zie WV 36, voetnoot 3 p.225.*

U, Heer, vergeeft altijd... en ik? Wie wacht er vandaag op mijn vergeving?

Dinsdag 2 maart: de naastenliefde tussen broeders en zusters

« Leert liever het goede te doen. betracht rechtvaardigheid, helpt de verdrukten, verschaft recht aan de wezen, verdedigt de weduwen. » Jes 1, 17

« Want de volmaaktheid bestaat niet in genietingen. Ze is het voorrecht van wie het meest bemint. Aan hem de beloning, evenals aan wie naar recht en waarheid handelt. » 3°Verblijven 2, 10 p.94.

U, de hoop der mensen, maak deel uit van al mijn dagelijkse ontmoetingen.

Woensdag 3 maart: Ik ben de dienstmaagd van de Heer

« Zoals ook de Mensenzoon niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losprijs voor velen. » Mt 20, 28

« De ziel zal zich gelukkig prijzen de dienstmaagd te zijn van de dienaressen van de Heer. » *Weg van volmaaktheid (Escorial) 27, 1.*

Ben ik klaar om de dienstdienst aan te trekken?

« H. Maagd in gebed »
Il Sassoferrato

Donderdag 4 maart: Tijd met Hem doorbrengen

« Gezegend is hij die op Jahwe vertrouwt, en zich veilig weet bij Hem. » Jer 17, 7

« Meer en meer vond ik er genoeg in langere tijd bij Hem te vertoeven en aan de gelegenheden voorbij te gaan. Zodra ik die vermeed, kwam mijn liefde voor Zijne Majesteit terug. » *Leven 9, 9 p.119*

Jezus, ik vertrouw op U! Neem me bij de hand.

Vrijdag 5 maart: Dank U Heer!

« Toen sprak Jezus tot hen: 'Heb je nooit in de Schrift gelezen: De steen die de bouwlieden hebben afgekeurd, is juist de hoeksteen geworden. Op last van de Heer is dat gebeurd en het is wonderbaar in onze ogen » Mt 21, 42

« De Heer kwam zegevierend van het slagveld, waar hij een immens koninkrijk heeft gewonnen, dat hij jou helemaal wil aanbieden, op hetzelfde moment dat Hij zichzelf aan jou geeft. Is het dan te veel dat je soms je ogen opslaat naar Hem die je zo'n geschenk geeft? » *Weg (Escorial) 42, 4*

Jezus heeft ons verlossing gebracht. Weet ik hoe ik mijn dankbaarheid en liefde voor Hem moet uiten?

Zaterdag 6 maart: Zijn aanwezigheid in mijn hart

« Hij zal zich opnieuw over ons ontfermen. Al onze zonden zal Hij naar de bodem der zee verwijzen! » Mi 7, 19

« U zijt gezegend voor eeuwig. Al verliet ik U, U verliet me nooit geheel en al. Nooit keerde U zich helemaal van mij af. U reikte me altijd weer de hand. U richtte me op. Maar vaak aanvaardde ik het niet. Ik weigerde dikwijls uw herhaalde oproep te verstaan, zoals ik nu ga zeggen. » *Vie 6, 9 p. 42*

Heer, ik zou willen dat U in mijn hart de grootste bent.

« Heilige Teresa van Avila bemiddelt voor de zielen in het vagevuur » Rubens

